ΓΝΩΜΗ της Ο.Κ.Ε.

"Θεσμικό πλαίσιο επενδύσεων
και αξιοποίησης της περιουσίας
των φορέων κοινωνικής ασφάλισης"
(Σχέδιο Νόμου)

Αθήνα, 3 Ιουλίου 2007

Διαδικασία

*Στις 7.6.2007, ο **Υπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας κ. Βασίλειος Μαγγίνας** απέστειλε προς γνωμοδότηση στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (Ο.Κ.Ε.), το Σχέδιο Νόμου (Σχ/Ν) «Θεσμικό πλαίσιο επενδύσεων και αξιοποίησης της περιουσίας των φορέων κοινωνικής ασφάλισης».*

*Η Εκτελεστική Επιτροπή της Ο.Κ.Ε. συνέστησε Επιτροπή Εργασίας αποτελούμενη από την κα **Δέσποινα Σπανού** και τους κ.κ. **Χαράλαμπο Κεφάλα, Νικόλαο Λιόλιο, Ιωάννη Πούπκο, Νικόλαο Σκορίνη, Βασίλειο Σωτηρακόπουλο, Ιωάννη Σωτηρίου** και **Γεώργιο Τσατήρη.***

*Ως πρόεδρος της Επιτροπής Εργασίας ορίστηκε ο κ. **Νικόλαος Λιόλιος.** Την επιστημονική στήριξη στην Επιτροπή Εργασίας παρείχαν οι εμπειρογνώμονες κα **Λήδα Κοντογιάννη** και κ.κ. **Γεώργιος Κουτρουμάνης Γεώργιος Ρωμανιάς** και **Φώτης Σκουλαρίκης.** Επίσης, μετείχε η επιστημονική συνεργάτης της Ο.Κ.Ε. **Δρ. Όλγα Αγγελοπούλου**, η οποία είχε και τον επιστημονικό συντονισμό της Επιτροπής. Εκ μέρους της Ο.Κ.Ε. στήριξη παρείχε η κα **Δήμητρα Λαμπροπούλου,** Οικονομολόγος.*

*Η Επιτροπή Εργασίας ολοκλήρωσε τις εργασίες της σε τρεις (3) συνεδριάσεις, ενώ η Εκτελεστική Επιτροπή διαμόρφωσε την εισήγησή της προς την Ολομέλεια στη συνεδρίαση της 21/6/2007. Η Ολομέλεια της Ο.Κ.Ε., στην οποία εισηγητής ήταν ο κ. **Γ. Τσατήρης**, αφού ολοκλήρωσε τη συζήτηση για το θέμα στη συνεδρίαση της **3.7.2007,** διατύπωσε την υπ' αριθμ. **181** Γνώμη της.*

Δεδομένου ότι το Σχ/Ν απεστάλη στην Ο.Κ.Ε. την 7.6.2007 και η συζήτηση στην Ολομέλεια της Βουλής ολοκληρώθηκε την 21.6.2007, η Επιτροπή Εργασίας δεν είχε το χρόνο που απαιτούνταν για την ενδελεχή εξέταση και το σχολιασμό του. Ακόμα περισσότερο η Ο.Κ.Ε. δεν είχε τη δυνατότητα να επηρεάσει τη νομοπαρασκευαστική διαδικασία της Βουλής, αφού λόγω του ως άνω περιορισμένου χρονικού πλαισίου η συζήτηση στην Εκτελεστική της Επιτροπή έγινε μετά το πέρας της κοινοβουλευτικής συζήτησης. Ως εκ τούτου, και ενόψει της γενικότερης σημασίας των θεμάτων που θίγει το Σχ/Ν, των επιφυλάξεων που υφίστανται ως προς αρκετά σημεία του και της ανάγκης για συζήτηση των θεμάτων αυτών με άνεση χρόνου, η Ο.Κ.Ε. περιορίζεται στην παρούσα Γνώμη της στη γενική αξιολόγησή του και θα επανέλθει στα θέματα που αυτό ρυθμίζει με Γνώμη Πρωτοβουλίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

Το Σχέδιο Νόμου «Θεσμικό πλαίσιο επενδύσεων και αξιοποίησης της περιουσίας των φορέων κοινωνικής ασφάλισης» αποτελείται από 22 άρθρα στο σύνολο, κατανεμημένα σε 5 κεφάλαια.

Το **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄** με τίτλο «Πλαίσιο Επενδύσεων των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης» περιλαμβάνει τα άρθρα 1-4.

Το **άρθρο 1** προσδιορίζει τους υπαγόμενους στις διατάξεις του Σχ/Ν φορείς κοινωνικής ασφάλισης (ΦΚΑ) και διευκρινίζει ζητήματα σχετικά με τις επενδύσεις και την περιουσία των κλάδων ασφάλισης των φορέων αυτών.

Το **άρθρο 2** ρυθμίζει τα ζητήματα της ταμειακής διαχείρισης των κεφαλαίων των ΦΚΑ από τα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και της επένδυσης των διαθεσίμων κεφαλαίων τους στο λογαριασμό διαθεσίμων στην Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ).

Το **άρθρο 3** καθορίζει τις επενδύσεις κεφαλαίων από το λογαριασμό διαθεσίμων των ΦΚΑ, τις οποίες μπορούν να διενεργούν χωρίς όρια.

Το **άρθρο 4** προβλέπει τα είδη των επενδύσεων τις οποίες μπορούν να πραγματοποιούν οι ΦΚΑ, τα όρια των επενδύσεων αυτών ως ποσοστού επί του ενεργητικού τους, τον τρόπο υπολογισμού του ενεργητικού αυτού, τη δυνατότητα των ΦΚΑ να συστήνουν αμοιβαία κεφάλαια, Ανώνυμες Εταιρίες Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων (ΑΕΔΑΚ) ή Εταιρείες Επένδυσης Ακίνητης Περιουσίας (ΕΕΑΠ) και ρυθμίζει σχετικά ζητήματα.

Το **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄** με τίτλο «Πλαίσιο Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων» περιλαμβάνει τα άρθρα 5-11.

Με το **άρθρο 5** προσδιορίζεται η διαδικασία της διενέργειας επενδύσεων σε κινητές αξίες (καταθέσεις σε πιστωτικά ιδρύματα, προθεσμιακές καταθέσεις, συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, πράξεις REPOS, κινητές αξίες), προβλέπεται η υποβολή σχετικών εγγράφων στην Ειδική Επιτροπή Ελέγχου Επενδύσεων των ΦΚΑ, καθώς και η διαδικασία ανάληψης κεφαλαίων για επενδύσεις από την ΤτΕ.

Το **άρθρο 6** καθορίζει τις διαδικασίες διενέργειας επενδύσεων σε ακίνητα, προσδιορίζει την έννοια των επενδύσεων αυτών και ρυθμίζει ζητήματα σχετικά με τις μισθώσεις, εκμισθώσεις, αγορές, εκποιήσεις, ανταλλαγές και αντιπαροχές ακινήτων από τους ΦΚΑ.

Με το **άρθρο 7** ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την ανάθεση έργων και εργασιών αξιοποίησης ακινήτων στην Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου (ΚΕΔ) ή στην τεχνική διεύθυνση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Το **άρθρο 8** ρυθμίζει ζητήματα σχετικά με την ανάθεση έργων και εργασιών αξιοποίησης ακινήτων σε τράπεζες ή θυγατρικές τραπεζών.

Το **άρθρο 9** προβλέπει τη δυνατότητα των ΦΚΑ να συνάπτουν συμβάσεις σύμπραξης με νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού τομέα κατά το Ν. 3389/2005 και προσδιορίζει το αντικείμενο των συμβάσεων αυτών.

Με το **άρθρο 10** προσδιορίζονται οι φορείς που μπορούν να εκτελούν τεχνικά έργα στα ακίνητα των ΦΚΑ.

Με το **άρθρο 11** προβλέπεται η υποχρέωση των ΦΚΑ να τηρούν βιβλία, στα οποία καταχωρούνται όλα τα στοιχεία που σχετίζονται με τις επενδύσεις τους.

Το **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄** με τίτλο «Συγκρότηση Αμοιβαίων Κεφαλαίων και Σύσταση ΑΕΔΑΚ από τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης» περιλαμβάνει τα άρθρα 12-14.

Με το **άρθρο 12** ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τη δυνατότητα συγκρότησης αμοιβαίων κεφαλαίων από τους ΦΚΑ.

Το **άρθρο 13** αφορά στη σύσταση ΑΕΔΑΚ από τους ΦΚΑ.

Το **άρθρο 14** αφορά στη σύσταση ΕΕΑΠ από τους ΦΚΑ.

Το **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄** με τίτλο «Πλαίσιο Διαχείρισης Δανείων» περιλαμβάνει τα άρθρα 15 και 16.

Το **άρθρο 15** αφορά στη χορήγηση δανείων από τα διαθέσιμα κεφάλαια των ΦΚΑ στους ασφαλισμένους, συνταξιούχους και υπαλλήλους τους.

Με το **άρθρο 16** προσδιορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση των δανείων αυτών

Το **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄** με τίτλο «Επενδυτική Πολιτική-Διαχείριση Περιουσίας Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης» περιλαμβάνει τα άρθρα 17-22.

Το **άρθρο 17** καθορίζει τις αρχές της επενδυτικής πολιτικής και διαχείρισης περιουσίας των ΦΚΑ.

Με το **άρθρο 18** ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την πρόσληψη συμβούλων επενδύσεων από τους ΦΚΑ.

Το **άρθρο 19** ρυθμίζει θέματα σχετικά με την πρόσληψη διαχειριστών περιουσιακών στοιχείων από τους ΦΚΑ.

Με το **άρθρο 20** συστήνεται «Επιτροπή Επενδυτικής Πολιτικής των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης» ως γνωμοδοτικό και συμβουλευτικό όργανο στο Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας στα ζητήματα των επενδύσεων και της αξιοποίησης της κινητής και ακίνητης περιουσίας των ΦΚΑ και ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τη λειτουργία της.

Με το **άρθρο 21** συστήνεται «Ειδική Επιτροπή Ελέγχου των Επενδύσεων των ΦΚΑ», με έργο τον έλεγχο της νομιμότητας των επενδύσεων και της εφαρμογής των αρχών διαχείρισης και επενδυτικής συμπεριφοράς, καθώς και τον περιοδικό έλεγχο των στοιχείων που βασίζουν τις επενδυτικές επιλογές των ΦΚΑ, ενώ επιπλέον ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τη λειτουργία της. Επιπλέον, καταργείται η Ειδική Επιτροπή Ελέγχου και Εποπτείας της Διαχείρισης της Περιουσίας των ΦΚΑ του άρθρου 42 Ν. 2676/99.

Με το **άρθρο 22** ρυθμίζεται ο τρόπος διορισμού των Διοικητών, Υποδιοικητών και Προέδρων των ΝΠΔΔ που εποπτεύονται από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και προσδιορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

1. Γενικές παρατηρήσεις για το διάλογο στα θέματα του Σχ/Ν και τα υφιστάμενα προβλήματα.

Οι επενδύσεις και η αξιοποίηση της περιουσίας των ΦΚΑ αποτελούν κεντρικά ζητήματα της λειτουργίας τους με σημασία πολλαπλή, οικονομική και κοινωνική. Το προτεινόμενο Σχ/Ν περιέχει διατάξεις που καθορίζουν τις επιτρεπτές επενδύσεις σε κινητές αξίες και σε ακίνητα, τις διαδικασίες διενέργειας των επενδύσεων αυτών, την αρμοδιότητα για τη λήψη των σχετικών αποφάσεων, τις βασικές αρχές της επενδυτικής πολιτικής και διαχείρισης περιουσίας, τον τρόπο εξειδίκευσης των αρχών αυτών, τα όργανα ελέγχου κ.ά. Στόχος είναι να υπάρξει ένα ολοκληρωμένο νομοθέτημα που θα στοχεύει στην αποτελεσματικότερη διαχείριση των αποθεματικών των ασφαλιστικών οργανισμών, όπως επισημαίνει και η Αιτιολογική Έκθεση στο Σχ/Ν, με την παράλληλη κατοχύρωση των συμφερόντων των ΦΚΑ και, εν τέλει, των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων τους.

Η Ο.Κ.Ε. αναγνωρίζει την ανάγκη δημιουργίας ενός εκσυγχρονισμένου, αποτελεσματικού και διαφανούς θεσμικού πλαισίου που θα διέπει τα ζητήματα αυτά και το οποίο, αφενός, θα θέτει ορισμένες βασικές διαχρονικές αρχές και, αφετέρου, θα αναμορφώνεται και θα επικαιροποιείται ανάλογα με τις εξελίξεις και την εμπειρία στο συγκεκριμένο τομέα.

***Επιθυμεί, ωστόσο, να υπογραμμίσει ότι της δημιουργίας ενός τέτοιου θεσμικού πλαισίου θα πρέπει να προηγηθεί διάλογος με όλους τους κοινωνικούς εταίρους για τη συνολική, εμπεριστατωμένη και εις βάθος μελέτη των σχετικών θεμάτων,* με στόχο την πλήρη αξιοποίηση της διεθνούς γνώσης και εμπειρίας που υπάρχει σε αυτά και την προσαρμογή της στις ανάγκες, τις συνθήκες λειτουργίας και την αποστολή των ΦΚΑ**.**

Ως γενική παρατήρηση σχετικά με το αναγκαίο νέο θεσμικό πλαίσιο, η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει ότι οι συνθήκες τις οποίες καλείται να λάβει υπόψη του είναι, κυρίως, η λειτουργία πολλών ΦΚΑ στη χώρα μας, διαφορετικού μεγέθους και οικονομικής κατάστασης, καθώς και η ύπαρξη σημαντικών αναλογιστικών ελλειμμάτων ή/και σημαντικής περιουσίας σε πολλούς ΦΚΑ, οι οποίοι καλούνται να προβούν σε αποτελεσματική διαχείριση των αποθεματικών τους με βάση τη συγκεκριμένη οικονομική τους θέση.

Η εμπειρία των προηγούμενων ετών έχει δείξει ότι **υπάρχουν σοβαρές αδυναμίες στο θέμα της αξιοποίησης της περιουσίας των ΦΚΑ.** Βασικές αιτίες για τις αδυναμίες αυτές, και επομένως για την αναποτελεσματικότητα που σε μεγάλο βαθμό παρουσιάζεται στον τομέα αυτό, είναι η απουσία σύγχρονων υπηρεσιών, εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού, υποδομών και τεχνογνωσίας που θα συνέβαλε σε μια πιο αποτελεσματική επενδυτική συμπεριφορά.

Είναι σαφές ότι **μία απόπειρα κάλυψης των υστερήσεων, μέσω του διορισμού στα ΔΣ των ΦΚΑ προσώπων με εξειδικευμένη γνώση στα θέματα επενδύσεων, παραγνωρίζει την αποστολή και το ρόλο των φορέων κοινωνικής ασφάλισης**. Η αποστολή των ΦΚΑ δεν μπορεί ούτε πρέπει να συγκριθεί με εκείνη των επενδυτικών εταιρειών ή των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Αντίστοιχα και το έργο της διοίκησης κάθε ΦΚΑ είναι πολύ ευρύτερο της λήψης επενδυτικών αποφάσεων, αφού το ΔΣ υλοποιεί το συνολικό ασφαλιστικό και συνταξιοδο-

τικό πλαίσιο κάθε φορέα και διαρθρώνεται στο πλαίσιο μίας δημοκρατικής συμμετοχής των εκπροσωπούμενων ομάδων (ασφαλισμένων, εργοδοτών, συνταξιούχων).

Στόχος είναι **το θεσμικό πλαίσιο που θα διαμορφωθεί να ενθαρρύνει και να διευκολύνει την εφαρμογή αποδοτικών και αποτελεσματικών πολιτικών επενδύσεων και αξιοποίησης της περιουσίας κάθε ΦΚΑ, προβλέποντας διαδικασίες εφαρμόσιμες στην πράξη**. Με αυτό το δεδομένο, η διευκόλυνση του ΔΣ στη λήψη απόφασης για τις επενδύσεις του επιτρέπει, αφενός, να εξασφαλίσει τη συνετή και αποτελεσματική διαχείριση των επενδυόμενων κεφαλαίων του ΦΚΑ και, αφετέρου, να ασχοληθεί απερίσπαστο με το λοιπό έργο του.

Παράλληλα, είναι σχεδόν αδύνατο να δημιουργηθούν, σε κάθε Ταμείο, υποδομές και υπηρεσίες που να ανταποκρίνονται σε μια περισσότερο επαγγελματική επενδυτική διαχείριση της περιουσίας. Θα ήταν, επομένως, θετικό βήμα **η λειτουργία *συμπράξεων και συνεργασιών των ΦΚΑ*** στον τομέα των επενδύσεων και της αξιοποίησης της περιουσίας τους έτσι, ώστε αυτό που δεν μπορεί να κάνει το κάθε Ταμείο μόνο του να μπορούν να κάνουν από κοινού τα ταμεία ή ομάδες ταμείων (π.χ. με τη σύσταση όχι μόνο ΑΕΔΑΚ αλλά και υπηρεσίας συμβούλων επενδύσεων και διαχείρισης). Σχετικές ρυθμίσεις περιέχει και το προτεινόμενο Σχ/Ν (όπως τα άρθρα 12 και 13 για τη συγκρότηση ομαδικών αμοιβαίων κεφαλαίων και η σύσταση ΑΕΔΑΚ).

Ωστόσο, ούτε η υλοποίηση τέτοιων συμπράξεων -ιδίως εκτεταμένων- μπορεί εύκολα να επιτευχθεί στην πράξη λόγω των διαφορετικών αναγκών, συνθηκών λειτουργίας και οικονομικών μεγεθών κάθε ΦΚΑ. Με αυτά τα δεδομένα, η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι **η συνεργασία και η σύμπραξη των ΦΚΑ στον τομέα αυτό θα μπορούσε να υλοποιηθεί μετά από ενοποιήσεις και συγχωνεύσεις ΦΚΑ για την ασφάλιση ομοειδών κατηγοριών επαγγελματιών, καθώς με την εναρμόνιση των συνθηκών λειτουργίας θα δημιουργηθούν και οι προϋποθέσεις ενιαίων επενδύσεων**[1].

2. Γενικές παρατηρήσεις επί της διαδικασίας λήψης και ελέγχου των επενδυτικών αποφάσεων.

Ως προς το βασικό ζήτημα της διαδικασίας λήψης επενδυτικών αποφάσεων, το Σχ/Ν επιλέγει ***ένα αποκεντρωτικό σύστημα*** επένδυσης των διαθεσίμων των ΦΚΑ. Στο σύστημα αυτό την εξουσία αλλά και την ευθύνη επιλογής των επενδυτικών πρωτοβουλιών κάθε ΦΚΑ έχει το ΔΣ αυτού. Στον αντίποδα αυτού του συστήματος βρίσκεται ***το συγκεντρωτικό επενδυτικό σύστημα***, στο πλαίσιο του οποίου τα διαθέσιμα όλων των ΦΚΑ θα ετίθεντο υπό ενιαίο επενδυτικό σχήμα.

Η συγκεκριμένη επιλογή του Σχ/Ν δικαιολογείται από την παραδοσιακή στη χώρα μας αυτόνομη λειτουργία κάθε ΦΚΑ και έχει, ενδεχομένως, για το λόγο αυτό περισσότερες πιθανότητες εφαρμογής στην πράξη, παρά το γεγονός ότι το συγκεντρωτικό σύστημα μπορεί να οδηγήσει σε καλύτερα

1. Η Ο.Κ.Ε. σε προηγούμενες Γνώμες της (Γνώμη 24, «Οργανωτική και λειτουργική αναδιάρθρωση των φορέων κοινωνικής ασφάλισης και άλλες διατάξεις», Νοέμβριος 1998, Γνώμη 75, «Μεταρρύθμιση του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης», Ιούνιος 2002, Γνώμη 158, Εθνική Έκθεση Στρατηγικής για την Κοινωνική Προστασία και την Κοινωνική Ένταξη, Αύγουστος 2006) έχει αξιολογήσει θετικά παλαιότερα μέτρα για την ασφάλιση ομοειδών κατηγοριών επαγγελματιών σε ένα φορέα και την ενοποίηση των διαφορετικών καθεστώτων και ρυθμίσεων που διέπουν τις υπό-ομάδες των αυτοαπασχολούμενων, θεωρώντας ότι η δημιουργία μεγάλων ομάδων ασφαλισμένων-με κοινά χαρακτηριστικά απασχόλησης-είναι αναγκαία για την ύπαρξη των απαραίτητων συνθηκών μεσοπρόθεσμης (τουλάχιστον) βιωσιμότητας.

επενδυτικά αποτελέσματα, δημιουργώντας οικονομίες κλίμακος. Παράλληλα, η επιλογή αυτή δεν αποκλείει συμπράξεις των ΦΚΑ στο πεδίο της χάραξης επενδυτικής πολιτικής ή ακόμα και για κοινές επενδύσεις, που, όπως προαναφέρθηκε, είναι θετικές για τη διευκόλυνση της δράσης τους στους τομείς αυτούς.

Παράλληλα, η επιλογή του Σχ/Ν υπέρ ενός αποκεντρωτικού συστήματος επενδύσεων των ΦΚΑ συνοδεύεται από την ίδρυση και λειτουργία 2 ειδικών Επιτροπών. Η πρώτη «Επιτροπή Επενδυτικής Πολιτικής Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης» (άρθρο 20 Σχ/Ν) αποτελεί όργανο γνωμοδοτικό και συμβουλευτικό του Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας με εισηγητικές αρμοδιότητες σε θέματα επενδυτικής συμπεριφοράς, αλλά και για την τροποποίηση και συμπλήρωση της υφιστάμενης νομοθεσίας.

Η δεύτερη «Ειδική Επιτροπή Ελέγχου Επενδύσεων Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης» (άρθρο 21 Σχ/Ν) αντικαθιστά την υφιστάμενη «Επιτροπή Ελέγχου και Εποπτείας της Διαχείρισης της Περιουσίας των Ασφαλιστικών Οργανισμών» στην Τράπεζα της Ελλάδος -που καταργείται- και έχει περισσότερο εξειδικευμένες αρμοδιότητες που αναφέρονται στον (κατασταλτικό) έλεγχο της νομιμότητας των επενδυτικών αποφάσεων κάθε ΦΚΑ.

Με αφετηρία τις ρυθμίσεις αυτές για τον έλεγχο των επενδυτικών αποφάσεων, **η Ο.Κ.Ε. εκφράζει τις σοβαρές επιφυλάξεις της ως προς τη χρησιμότητα και αποτελεσματικότητα του συνολικού πλαισίου που προτείνεται με το Σχ/Ν για τις επενδύσεις και την αξιοποίηση της περιουσίας των ΦΚΑ και θεωρεί ότι δεν συμβάλλει στην υπέρβαση των προβλημάτων και εν τέλει στην αποτελεσματική αξιοποίηση της περιουσίας των ΦΚΑ**.

Ένα ιδιαίτερα σημαντικό ζήτημα είναι η πρόβλεψη, πέραν της αρμοδιότητας κατασταλτικού ελέγχου, **και της προληπτικής αρμοδιότητας της Ειδικής Επιτροπής Ελέγχου Επενδύσεων ΦΚΑ** (του άρθρου 21), αντίστοιχης με εκείνη που είχε η Επιτροπή της Τράπεζας της Ελλάδος από το 1999 έως το 2002. Συγκεκριμένα, η τελευταία αυτή Επιτροπή είχε κατά το συστατικό της Ν. 2676/99 (άρθρο 42) αρμοδιότητα **έγκρισης της επένδυσης που επιχειρούσε το ΔΣ κάθε ΦΚΑ**. Η αρμοδιότητα αυτή καταργήθηκε με τον Ν. 2992/02 και το έργο της επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος περιορίστηκε στον εκ των υστέρων έλεγχο της νομιμότητας των επενδυτικών πρωτοβουλιών του ασφαλιστικού φορέα.

Το πλεονέκτημα της προηγούμενης έγκρισης της επιχειρούμενης επένδυσης είναι ότι προλαμβάνει εσφαλμένες επιλογές, καθώς μετά την πραγματοποίηση της επένδυσης (ακόμα και αν επιβληθούν οι ποινές που προβλέπει το άρθρο 21 παρ. 6 του Σχ/Ν) η οικονομική ζημία του φορέα δεν αποκαθίσταται. Από την άλλη πλευρά η αρμοδιότητα αυτή έχει το μειονέκτημα ότι μπορεί να συνεπαχθεί καθυστέρηση στη διενέργεια της επένδυσης με κίνδυνο την απώλεια του αναμενόμενου οφέλους.

Με αυτά τα δεδομένα, **η θέσπιση αρμοδιότητας της Επιτροπής Ελέγχου Επενδύσεων ΦΚΑ να εγκρίνει την απόφαση ΔΣ κάθε φορέα που επιχειρεί ορισμένη επένδυση θα αποτελούσε θετικό μέτρο, εφόσον όμως αυτή υποχρεούται και μπορεί στην πράξη να αποφαίνεται αυθημερόν ή, πάντως, εντός ολίγων ημερών** επί των υποβαλλομένων επενδυτικών προτάσεων. Εξάλλου, η παλαιότερη Επιτροπή Ελέγχου και Εποπτείας στην Τράπεζα της Ελλάδος στο χρονικό διάστημα κατά το οποίο λειτούργησε μπόρεσε να χορηγήσει έγκαιρα τις εν λόγω εγκρίσεις.

Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι η προληπτική αυτή λειτουργία της Επιτροπής Ελέγχου

Επενδύσεων ΦΚΑ θα αποτελούσε την ασφαλέστερη δικλείδα προστασίας της νομιμότητας και της καταλληλότητας των επιχειρούμενων επενδύσεων. Διατυπώνει, ωστόσο, ως εναλλακτική πρόταση -για την περίπτωση που δεν προκριθεί η επιλογή αυτή- η επενδυτική απόφαση του ΔΣ κάθε ΦΚΑ να βασίζεται **στην προηγούμενη εισήγηση ενός οργάνου** (συμβούλου, επενδυτικής επιτροπής κ.ά. ξεχωριστά για κάθε ταμείο ή ενιαία στο πλαίσιο σύμπραξης) **που θα λειτουργεί με βάση την απαιτούμενη τεχνογνωσία και αποκλειστικά προς όφελος των ΦΚΑ που του δίνουν τη σχετική εντολή**.

Η Ο.Κ.Ε. τονίζει **ότι η προηγούμενη εξασφάλιση της τήρησης της δέουσας επενδυτικής συμπεριφοράς (και όχι μόνον της νομιμότητας) εκτός από αναγκαία προϋπόθεση για αποδοτικές επενδύσεις είναι και όρος για την εύρυθμη λειτουργία των Δ.Σ. των ΦΚΑ,** τα οποία -όπως προαναφέρθηκε- έχουν αποστολή ευρύτερη της διαχείρισης περιουσίας.

3. Η υποχρέωση επαναπροσδιορισμού της διάρθρωσης των χαρτοφυλακίων των ΦΚΑ.

Το άρθρο 4 του Σχ/Ν ορίζει τα ανώτατα όρια των διαθέσιμων κεφαλαίων των ΦΚΑ που μπορούν να επενδυθούν. Συγκεκριμένα, οι ΦΚΑ μπορούν να επενδύουν ως 23% των διαθεσίμων κεφαλαίων τους σε ακίνητα και κινητές αξίες (όπως αυτές καθορίζονται στην παρ. 1 του άρ. 4). Επιπλέον, το Σχ/Ν επιτρέπει τη δυνατότητα επένδυσης μέχρι ποσοστού 1% των διαθεσίμων κεφαλαίων σε προθεσμιακές καταθέσεις και μέχρι ποσοστού 2% σε «σύνθετα (structured) ομόλογα» του Ελληνικού Δημοσίου, όπως αυτά καθορίζονται από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Οι προβλέψεις αυτές δεν μεταβάλλουν μεν το ισχύον ανώτατο όριο του 23%, αλλά προσθέτουν σε αυτό ένα επιπλέον ποσοστό 3%, αυξάνοντας το συνολικό ποσοστό επενδύσεων κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

Η παρ. 5 του άρθρου 4 -το οποίο θέτει τα ως άνω ανώτατα όρια επενδύσεων- επιβάλλει στους ΦΚΑ, που κατά την έναρξη ισχύος του νόμου έχουν ξεπεράσει την υποχρέωση να επαναπροσαρμόσουν τα χαρτοφυλάκιά τους εντός 5ετίας έτσι, ώστε να τηρηθούν τα ποσοστά του 23% και του 3%, χωρίς να μπορούν εντός της 5ετίας αυτής να επενδύσουν σε δομημένα ομόλογα.

Αυτή η υποχρέωση επαναπροσαρμογής θέτει μία σειρά σοβαρών ζητημάτων: καταρχάς, όσοι ΦΚΑ έχουν ποσοστό μεγαλύτερο του 23% σε κινητές αξίες αναγκάζονται να πωλήσουν το πλεονάζον ποσοστό του χαρτοφυλακίου τους και σε ορισμένο χρόνο, που δεν θα τους επιτρέψει ενδεχομένως να επιτύχουν υψηλότερη τιμή πώλησης. Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί, ότι **η λειτουργία των ανώτατων ορίων (23% συν 3%) έχει νόημα και τότε μόνον είναι και εφικτή, εφόσον εφαρμόζεται και μετράται κατά το συγκεκριμένο χρόνο πραγματοποίησης της επένδυσης.** Και τούτο διότι, **εάν η πραγματοποιηθείσα επένδυση αποδειχθεί επιτυχής (π.χ. με την άνοδο της τιμής της συγκεκριμένης αξίας στο ΧΑΑ), προφανώς θα οδηγήσει σε υπέρβαση των ορίων αυτών**.

Επιπλέον, η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει ότι η εφαρμογή της διάταξης αυτής **δεν αποκλείεται να κλονίσει την περιουσιακή επάρκεια ΦΚΑ που διαθέτουν σήμερα υψηλά ποσοστά σε μετοχικές αξίες**, καθώς μπορεί να εκτιμηθεί -αν και δεν είναι διαθέσιμος κάποιος απολογισμός της συνολικής αξίας των χαρτοφυλακίων που θα πρέπει να πωληθούν- ότι το σχετικό ποσό θα είναι πολύ σημαντικό.

Με αυτά τα δεδομένα, η παρ. 5 του άρθρου 4 του Σχ/Ν έρχεται σε λογική αντίθεση με τους στόχους που πρέπει να έχει η

επενδυτική πολιτική των ΦΚΑ και είναι πιθανόν να τους προκαλέσει περιουσιακές απώλειες. Για τους λόγους αυτούς, **η Ο.Κ.Ε. προτείνει την απάλειψή της**.

4. Οι κανόνες επενδυτικής συμπεριφοράς των ΦΚΑ.

Το άρθρο 17 του Σχ/Ν έχει ιδιαίτερη σημασία, καθώς καθορίζει τις γενικές αρχές διαχείρισης και τις βασικές παραμέτρους της επενδυτικής πολιτικής των ΦΚΑ, δηλ. τους κανόνες επενδυτικής συμπεριφοράς.

Οι κανόνες αυτοί δεν εξαντλούνται, ούτε μπορούν να εξαντληθούν, με τις ρυθμίσεις του Σχ/Ν. Ενόψει τούτου, το άρθρο 17 του Σχ/Ν παρέχει εξουσιοδότηση για την έκδοση υπουργικών αποφάσεων για τον ειδικότερο καθορισμό των επί μέρους κανόνων επενδυτικής λειτουργίας. Η παρ. 2 του άρθρου 17 προβλέπει ότι οι εν λόγω υπουργικές αποφάσεις εκδίδονται μετά από γνώμη της Επιτροπής Επενδυτικής Πολιτικής, αντίστοιχα και προς τις αρμοδιότητες που της αναθέτει και το άρθρο 20 του Σχ/Ν.

Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι το συνολικό περιεχόμενο των ρυθμίσεων των εν λόγω υπουργικών αποφάσεων θα πρέπει να αποτελέσει **αντικείμενο διαλόγου** με τους κοινωνικούς εταίρους.

Επιπλέον, η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει ότι οι διατάξεις του άρθρου 17 συνιστούν το σημαντικότερο τμήμα των υπό διαμόρφωση μελλοντικών υπουργικών ρυθμίσεων, αφού θα αποτελέσουν τον οδηγό της καθημερινής επενδυτικής λειτουργίας των ασφαλιστικών ταμείων. **Η σημασία, επομένως, της ύπαρξης υπουργικών αποφάσεων που θα τις εξειδικεύουν με σαφήνεια και λεπτομέρεια, αλλά και η έγκαιρη έκδοσή τους, είναι προφανής.** Εξάλλου, όπως προκύπτει από την παρ. 1 περ. β' του άρθρου 17, οι ΦΚΑ θα πρέπει με αποφάσεις των ΔΣ τους να εξειδικεύσουν ακόμα περισσότερο τις παραμέτρους της δικής τους επενδυτικής πολιτικής, με βάση τα δικά τους οικονομικά και αναλογιστικά δεδομένα, προφανώς όμως θα πρέπει να βασίσουν αυτήν τους την πολιτική στα δεδομένα που θα θέσουν οι εν λόγω υπουργικές αποφάσεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.
Χρήστος Πολυζωγόπουλος

Στην Ολομέλεια της 3ης Ιουλίου 2007 παρέστησαν τα κάτωθι Μέλη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Πολυζωγόπουλος Χρήστος

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΙ

Στεφάνου Ιωάννης
Εκπρόσωπος Σ.Ε.Β.

Παπαντωνίου Κωνσταντίνος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Λιόλιος Νικόλαος
Μέλος Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

Α' ΟΜΑΔΑ

Δεληγιάννης Φωκίων
Εκπρόσωπος Σ.Ε.Β.

Μπαρδάνη Ρένα
Εκπρόσωπος Σ.Ε.Β.
σε αναπλήρωση του
Κυριαζή Χάρη
Εκπροσώπου Σ.Ε.Β.

Τορτοπίδης Αντώνης
Εκπρόσωπος Σ.Ε.Β.

Αντζινάς Νικόλαος
Εκπρόσωπος Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Ντουντούμης Γεώργιος
Εκπρόσωπος Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.
σε αναπλήρωση του
Ασημακόπουλου Δημητρίου
Προέδρου Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Σκορίνης Νικόλαος
Γενικός Γραμματέας Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Μαντζουράτος Δημήτριος
Εκπρόσωπος Ε.Σ.Ε.Ε.
σε αναπλήρωση της
Ζούλοβιτς Μαργαρίτας
Εκπροσώπου Ε.Σ.Ε.Ε.

Κεφάλας Χαράλαμπος
Εκπρόσωπος Ε.Σ.Ε.Ε.

Χαντζαρίδης Κωνσταντίνος
Γενικός Γραμματέας Ε.Σ.Ε.Ε.

Τσατήρης Γεώργιος
Ένωση Ελληνικών Τραπεζών

Β' ΟΜΑΔΑ

Βουλγαράκης Δημήτριος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Γκουτζαμάνης Κωνσταντίνος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Κολεβέντης Φώτης
Γ.Σ.Ε.Ε.
σε αναπλήρωση του
Πουπάκη Κώστα
Γ.Σ.Ε.Ε.

Κουτσιμπογιώργος Γεώργιος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Λαναρά Ζωή
Γ.Σ.Ε.Ε.

Λιονάκης Μανούσος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Πολίτης Δημήτρης
Γ.Σ.Ε.Ε.

Πούπκος Ιωάννης
Γ.Σ.Ε.Ε.
σε αναπλήρωση του
Παναγόπουλου Ιωάννη
Προέδρου Γ.Σ.Ε.Ε.

Τούσης Αθανάσιος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Αποστολόπουλος Αναστάσιος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Ηλιόπουλος Ηλίας
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Ξενάκης Βασίλειος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Σπανού Δέσποινα
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.
σε αναπλήρωση του
Βρεττάκου Ηλία
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Γ' ΟΜΑΔΑ

Λίτσος Φώτης
Μέλος Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

Γωνιωτάκης Γεώργιος
Πρόεδρος Δ.Σ. ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε.

Γκίνης Σοφοκλής
Γενικός Γραμματέας ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε.
σε αναπλήρωση του
Κουκουλάκη Ζαχαρία
Μέλους Δ.Σ. ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε.

Σωτηρακόπουλος Βασίλειος
Μέλος Δ.Σ. Π.Ι.Σ.

Τσεμπερλίδης Νικόλαος
Πρόεδρος Δ.Σ. ΚΕ.Π.ΚΑ.

Γαζή Γιώτα
Μέλος Δ.Σ. Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.

Γιαννακόπουλος Βασίλειος
Εκπρόσωπος Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.

Σωτηρίου Ιωάννης
Εκπρόσωπος Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Παπανίκος Γρηγόριος

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ & ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Για κάθε πληροφορία σχετικά με το έργο και τη λειτουργία της Ο.Κ.Ε. είναι στη διάθεσή σας το Τμήμα Δημοσίων & Διεθνών Σχέσεων της Επιτροπής, υπό τη διεύθυνση της Δρος Μάρθας Θεοδώρου.

Τηλ.: 210 9249510-2, Fax: 210 9249514, e-mail: ipr@oke-esc.eu